

BÖLÜM

4

YETİŞKİN İLERİ YAŞAM DESTEĞİ

Öğr. Gör. Pınar KAYA¹

Doç. Dr. Sevilay ERDEN²

Öğrenme Hedefleri

- Yetişkinler için yaşam zincirini kavramak
- Kardiyak arrest sonrası uygulamaları öğrenmek
- Güncel yetişkin ileri kardiyak yaşam desteği uygulamalarını kavramak
- Resusitasyon için gelişmiş teknikler ve cihazları öğrenmek
- Alternatif kardiopulmoner araçları ve teknikleri tanımak

¹ Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğirdir Sağlık Hizmetleri MeslekYüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, İlk ve Acil Yardım Pr. pinarisakaya@gmail.com

² Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik AD sevilaygil@gmail.com

- Hastane içi veya hastane dışı kardiyak arrestte spontan dolaşımın geri dönüşü sonrası hedeflenen sıcaklık yönetimi önerilmektedir(Sınıf I, KD B-R).
- Hedeflenen sıcaklık yönetimi sırasında 32 °C- 36 °C arası seçilmeli(Sınıf I, KD B-R) ve hedeflenen sıcaklığa ulaşıldığında en az 24 saat sürdürülmelidir (Sınıf IIa, KD B-NR).

4.12. KARDİYAK ARREST SONRASI İYİLEŞME

Kardiyak arrest sonrası hastalar fiziksel, nörolojik, bilişsel, duygusal veya sosyal sorunlarla karşılaşabilmektedir. Hastaneden taburcu olana kadar bu hastada sorunlardan bazıları ortaya çıkmayabilir. Bu nedenle kardiyak arrest sonrası hayatta kalan hasta ve bakım vericilerine anksiyete, depresyon, posttravmatik stres yönetimi planlamalıdır(Sınıf I, KD B-NR). Ayrıca hasta taburcu olmadan multidisipliner rehabilitasyon ve tedavi yapılmalıdır(Sınıf I, KD C-LD). Rehabilitasyon hizmetleri hasta ve ailesinin yaşam kalitesini iyileştirir.¹⁸ Ek olarak kardiyak arrest sonrası, kurtarıcılarının(sağlık personeli veya sağlık personeli olmayan) emosyonel destek için bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesi yararlı olabilmektedir(Sınıf IIb, KD C-LD). Çünkü bu süreç hasta, hastanın ailesi, sağlık personeli ve toplumu etkileyen geniş bir yelpazeye sahiptir.⁴

İYD'nin her sürecinde hemşirenin etkin sorumlulukları bulunmaktadır. Erken tanıma ve önleme için vital bulgu takibi, EKG çekilmesi, acil yanıt sisteminin aktivasyonu, KPR'nin farmakolojik tedavisinin uygulaması, defibrilasyonun hazırlanması gibi uygulamalar acil servisler ve yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerin görev, yetki ve sorumlulukları içinde yer almaktadır. Özellikle bu birimlerde çalışan hemşireler güncel İYD uygulamalarını bilmelidir. Hastaları post-kardiyak arrest bakım ve taburculuk sonrası iyileşme sürecinde de desteklemelidir.

KAYNAKLAR

1. Holmberg, M. J., Ross, C. E., Fitzmaurice, G. M., Chan, P. S., Duval-Arnould, J., Grossestreuer, A. V., ... & American Heart Association's Get With The Guidelines-Resuscitation Investigators*. (2019). Annual incidence of adult and pediatric in-hospital cardiac arrest in the United States. *Circulation: Cardiovascular Quality and Outcomes*, 12(7), e005580. Doi: 10.1161/CIRCOUTCOMES.119.005580
2. Virani, S. S., Alonso, A., Benjamin, E. J., Bittencourt, M. S., Callaway, C. W., Carson, A. P., ... & Djousse, L. (2020). American Heart Association Council on Epidemiology and Prevention Statistics Committee and Stroke Statistics Subcommittee. *Heart disease and stroke statistics—2020 update: a report from the American Heart Association. Circulation*, 141, e139-596. Doi: 10.1161/CIR.0000000000000757
3. Lavonas, E. J., Drennan, I. R., Gabrielli, A., Heffner, A. C., Hoyte, C. O., Orkin, A. M., ... Donnino, M. W. (2015). Part 10: special circumstances of resuscitation: 2015 American Heart Association

- on Guidelines. *Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care*. *Circulation*, 132, 501–518. Doi: 10.1161/CIR.0000000000000264
4. Merchant, R. M., Topjian, A. A., Panchal, A. R., Cheng, A., Aziz, K., Berg, K. M., ... & Adult Basic and Advanced Life Support, Pediatric Basic and Advanced Life Support, Neonatal Life Support, Resuscitation Education Science, and Systems of Care Writing Groups. (2020). Part 1: executive summary: 2020 American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. *Circulation*, 142(16_Suppl_2), S337-S357.
 5. Sasson, C., Rogers, M. A., Dahl, J., & Kellermann, A. L. (2010). Predictors of survival from out-of-hospital cardiac arrest: a systematic review and meta-analysis. *Circulation: Cardiovascular Quality and Outcomes*, 3(1), 63-81. doi: 10.1161/CIRCOUTCOMES.109.889576
 6. Brinkrolf, P., Metelmann, B., Scharfe, C., Zarbock, A., Hahnenkamp, K., & Bohn, A. (2018). Bystander-witnessed cardiac arrest is associated with reported agonal breathing and leads to less frequent bystander CPR. *Resuscitation*, 127, 114-118. Doi: 10.1016/j.resuscitation.2018.04.017
 7. Nolan, J. P.(2017). Cardiac Arrest and Cardiopulmonary Resuscitation. *Semin Neurol*, 37,5-12.
 8. Tezcan, Keleş, G ., Çevikkalp, E., Açikel, A. ve Topçu, İ.(2019) Hastane İçi Kardiyak Arrest Olgularının Değerlendirilmesi. *JARSS*;27(1),44-50 Doi: 10.5222/jarss.2019.3304
 9. Shao, F., Li, C. S., Liang, L. R., Qin, J., Ding, N., Fu, Y., ... & Zhu, Z. Z. (2016). Incidence and outcome of adult in-hospital cardiac arrest in Beijing, China. *Resuscitation*, 102, 51-56.
 10. Li, H., Wu, T. T., Liu, P. C., Liu, X. S., Mu, Y., Guo, Y. S., ... & Huang, J. F. (2019). Characteristics and outcomes of in-hospital cardiac arrest in adults hospitalized with acute coronary syndrome in China. *The American journal of emergency medicine*, 37(7), 1301-1306.
 11. Akıllı, N., B.(2019). İleri Kardiyak Yaşam Desteği. Başer Cander(Ed.), *Hastane Öncesi Acil Tıp ve Paramedik* içinde (s. 301-313). İstanbul. İstanbul Tıp Kitabevleri
 12. Olasveengen, T. M., Mancini, M. E., Perkins, G. D., Avis, S., Brooks, S., Castrén, M., ... & Hatana-ka, T. (2020). Adult basic life support: 2020 International Consensus on Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care Science With Treatment Recommendations. *Circulation*, 142(16_suppl_1), S41-S91. Doi: 10.1161/CIR.0000000000000892
 13. Khan, A. J., Liao, C. J., Kabir, C., Hallak, O., Samee, M., Potts, S., & Klein, L. W. (2020). Etiology and determinants of in-hospital survival in patients resuscitated after out-of-hospital cardiac arrest in an urban medical center. *The American Journal of Cardiology*, 130, 78-84.
 14. Panchal, A. R., Bartos, J. A., Cabañas, J. G., Donnino, M. W., Drennan, I. R., Hirsch, K. G., ... & O'Neil, B. J. (2020). Part 3: Adult Basic and Advanced Life Support: 2020 American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. *Circulation*, 142(16_Suppl_2), S366-S468. Doi:10.1161/cir.0000000000000916
 15. Tanigawa, K., Takeda, T., Goto, E., & Tanaka, K. (2000). Accuracy and reliability of the self-inflating bulb to verify tracheal intubation in out-of-hospital cardiac arrest patients. *Anesthesiology: The Journal of the American Society of Anesthesiologists*, 93(6), 1432-1436. Doi: 10.1097/00000542-200012000-00015
 16. Takeda, T., Tanigawa, K., Tanaka, H., Hayashi, Y., Goto, E., & Tanaka, K. (2003). The assessment of three methods to verify tracheal tube placement in the emergency setting. *Resuscitation*, 56(2), 153-157. Doi: 10.1016/s0300-9572(02)00345-3
 17. Levine, G. N., O'Gara, P. T., Beckman, J. A., Al-Khatib, S. M., Birtcher, K. K., Cigarroa, J. E., ... & Goldberger, Z. D. (2019). Recent innovations, modifications, and evolution of ACC/AHA clinical practice guidelines: An update for our constituencies: A report of the American College of Cardiology/American Heart Association Task Force on Clinical Practice Guidelines. *Journal of the American College of Cardiology*, 73(15), 1990-1998.
 18. Sawyer, K. N., Camp-Rogers, T. R., & Kotini-Shah, P. (2020). Council on Cardiovascular and Stroke Nursing; Council on Genomic and Precision Medicine; Council on Quality of Care and Outcomes Research; and Stroke Council. Sudden cardiac arrest survivorship: a scientific statement from the American Heart Association. *Circulation*, 141(12), e654-e685.